

taka, zwłaszcza gdy będzie to tzw. sytuacja decyzyjna, najczęściej stanowić będzie równocześnie trudny przypadek w prawie⁴².

Zaznaczyć na końcu należy, że powyższe rozważania koncentrowały się na ochronie zabytków. Natomiast pojęcie zabytku jest pojęciem węższym od pojęcia dziedzictwa kultury⁴³. Na to ostatnie składa się przedmiotowo dużo więcej, tak że tytułowy system ochrony dziedzictwa kultury obejmuje więcej komponentów niż tylko jego podstawowy fragment, jakim jest ochrona zabytków. Celowym zabiegiem było tu jednak szersze postawienie tematu, co jednak nie skutkuje spełnieniem obietnicy opisanego całości postawionego w tytule artykułu problemu. Powyżej znalazła się jego zasadnicza część, którą w przyszłości należy poszerzyć i uzupełnić jeszcze o co najmniej muzea, biblioteki, archiwa, a także działalność kulturalną w pewnych jej aspektach. Dopiero takie kompleksowe spojrzenie da pełną odpowiedź na postawiony w tytule artykułu problem. Niemniej jednak to, co zostało zawarte w powyższych rozważaniach, stanowi rdzeń owego systemu. I w świetle zaprezentowanych tu myśli samorząd terytorialny, a w tym gmina, jest dziś ważnym elementem systemu ochrony dziedzictwa kultury tak w warstwie normatywnej, jak i w ściśle empirycznym wymiarze.

Kamil Zeidler

MUNICIPALITY, DISTRICT, PROVINCIAL SELF-GOVERNMENT AS THE COMPONENTS OF THE SYSTEM OF CULTURAL HERITAGE PROTECTION

The local self-government in Poland took over the duties concerning heritage protection quite late. However, in modern democratic states self-government is an important element of the protection of cultural heritage, with a particular emphasis on monuments as its core component. In this respect, it is very important to distribute tasks and responsibilities between the governmental administration and the local self-government properly, because the first one is unable to carry out the tasks assigned to it by the Act of 2003 on the protection and the preservation of monuments.

The law has transferred several tasks and responsibilities to the local self-government units of different levels, including two out of four forms of the protection of monuments (the creation of a cultural park and the local zoning plan). The act has also obliged municipalities to undertake other activities, such as conducting a municipal register of monuments and planning.

Local self-government units, especially municipalities, are the owners of a significant number of monuments around the country so, in addition to obligations concerning the

⁴² Zob. K. Zeidler, *Restytucja dóbr kultury ze stanowiska filozofii prawa. O trudnych przypadkach na granicy kultury i prawa*, Warszawa 2011, s. 29 i n.

⁴³ Tamże, s. 74 i n.

protection of monuments, they are responsible for the preservation of these monuments too. All this proves that the modern local self-government of all levels, with special emphasis on municipalities, is a very important and essential component of the system of cultural heritage protection.